

Slovo k povzbuzení na neděli 8. září 2024, na 23. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Iz 35,4-7a; Ž 146; Jak 2,1-5; Mk 7,31-37

Milé sestry, milí bratři,

již minulou neděli – po několika týdnech naslouchání Ježíšově Řeči o chlebě života podle Jana – jsme se vrátili k četbě Markova evangelia, nejstaršího ze všech čtyř evangelií. I dnes máme před sebou pro Marka typické – plastické, průzračné a jasné – svědectví o jednom z Kristových zázraků, konkrétně o **uzdravení hluchoněmého**. Kristus tak naplňuje starozákonní očekávání, třeba i Izaiášovo proroctví: «Odemknou se uši hluchých... zaplesá jazyk němého», jak jsme slyšeli ve čtení prvním.

Evangelijní zázraky jsou, jak dobře známo, i jakými **prototypy** toho, co se má nějak dít stále, toho, jak Pán Ježíš chce i dnes v našich životech tajemně působit. Ne nutně zázraky uzdravení našeho těla (ty se sice také dějí, ale je jich spíše jen jako šafránu), ale spíše zázraky uzdravení našeho srdce, našeho nitra, naší duše.

I naše duše může být totiž hluchoněmá. Může **neslyšet Boha**, jeho mnohotvárný hlas. Může **neslyšet i druhé lidi**, nevnímat svět kolem sebe. Stejně tak může být **němá, neschopná komunikace** s Bohem i s ostatními lidmi, neschopná interakce s okolním světem. Může být neschopná se pravdivě vyslovit, vyjádřit, natož o Bohu nějak svědčit. Duše může být – zkrátka a dobře – **neschopná Slova** (toho Božího) **i slova** (lidského). Proto potřebuje, aby byla Kristem **uzdravena**, stále znovu **uzdravována**, ne nepodobně hluchoněmému v dnešním evangeliu.

Pán Ježíš – věříme – chce proto i naší duši **navrátit sluch**, aby dokázala **slyšet a vnímat** Boha, lidi i svět. **Boha** v rezonujících podobách jeho tajemných přítomností; v křesťanství, celém stvoření, v událostech, jež nás obklopují a jichž jsme součástí, v druhých lidech, či ve vlastním životě. Kristus nám chce vrátit **sluch**, abychom slyšeli i **druhé lidi**, jejich pláč i smích, vnímali jejich potřeby a radosti. Zaslechli, že i oni k nám mluví a **čekají** na naši odpověď, na aspoň nějakou reakci, která ovšem bude o nich a nejen o nás.

Stejně tak naše duše potřebuje **navrátit hlas**. Aby mohla **promluvit**, s Bohem i s člověkem, o Bohu i o člověku. A aby to, co z duše vychází a je vysloveno, odpovídalo tomu, co v ní je. A hlavně aby slovo, které říká, bylo – pokud možno – dobré a laskavé, a tak aspoň nějak participující na Slově (Božím).

Pán Ježíš prostě chce svým zázrakem «effatha – otevři se» uschopnit i naši duši, **aby slyšela Boží hlas i hlas lidí**, odemknout její uši. A zároveň ji chce **vrátit hlas**, schopnost mluvit. Aby naše duše mohla slyšet a chválit Boha, komunikovat s ním. Slyšet lidi a svět a komunikovat i s nimi. Chce nechat jazyk znovu **zaplesat**.

Ne nadarmo je právě **obřad Effatha** jedním ze závěrečných obřadů katechumenátu. Kněz – po vzoru Ježíšově – se dotýká rukou uší a rtů čekatele křtu a prosí, aby se smysly a potenciality jeho duše **otevřely**, aby budoucí křesťan uměl snadněji **naslouchat Bohu**, chtěl o něm aspoň nějak svědčit slovem i životem, aby byl schopen života **ve společenství** s bratřími a sestrami, aby s Boží pomocí uměl lépe **komunikovat** s Bohem i lidmi. Aby i tak aspoň nějak překračoval sám sebe, svou porušenost a uzavřenost, svou hluchotu a němotu. **Otevřením se Bohu**, lidem i světu, a **touhou žít pro Boha** (Dobro), lidi i svět.

Kdo totiž **slyší** nejen sebe, ale i Boha, lidi a svět, a **mluví** nejen k sobě, ale i s nimi, má naději **nezůstat uzavřený** sám v sobě, ale **žít ve vztazích**, s Bohem a lidmi. A o to přeci jde, na tom stojí přežitelnost světa.

Proto by «effatha – otevři se» mělo být **jednou z nejdůležitějších tužeb a proseb** každého z nás, touhou a prosbou, aby Pán Ježíš navrátil našemu srdci sluch i hlas.

K tomu nám dnes zaznívá docela příhodně i **čtení druhé**. Je z **Listu svatého Jakuba**, snad nejvíce na konkrétní praxi zaměřeného novozákonního listu. Patří k takzvaným „katolickým“ listům, totiž k těm, které nemají už ani v době svého vzniku jasně vymezené adresáty, třeba křesťany té či oné církevní obce. Je od samého počátku určen všem.

«S vírou v Božského Pána Ježíše Krista nesmíte spojovat stranictví k lidem... Neděláte tak rozdíly navzájem mezi sebou... podle špatných zásad? ... Což nevyvolil Bůh právě chudé v očích světa, aby byli skrze víru bohatí a dědici Království, které slíbil těm, kdo ho milují?» Jsou slova, která už na první poslech hovoří docela jasně a konkrétně **proti** jakémukoli **snobismu, elitářství, sociální, náboženské, intelektuální či mravní nadřazenosti**: Jsou to slova příkazující – z důvodů víry – přijímat **každého člověka** jako člověka bez rozdílu, **slyšet ho a mluvit s ním**, neupřednostňovat jednoho před druhým, nikoho nepovažovat za nadčlověka a jiného za člověka druhé či nižší kategorie. Zvláště pak varují před tím, aby se něco takového dělo **v církevních obcích**, anebo bylo dokonce spojováno či odůvodňováno křesťanskou vírou.

Taková slova zní **pochopitelně samozřejmě**, teoreticky je odkýváme patrně všichni. Ale zkusme **zazpytovat** upřímně každý své vlastní svědomí, jak jsme na tom doopravdy; ve svých vztazích, postojích, v chováních vůči druhým lidem, ve společenských či politických názorech. Zdalipak také nějak nepohrdáme druhými lidmi, i když třeba mnohem sofistikovaněji. Zda se je všechny snažíme **slyšet a mluvit** s nimi, nakolik nám to přísluší.

Je pravdou víry – a tu nám dnešní druhé čtení a především příklad samotného Pána Ježíše připomínají – , že prostě **každý člověk je člověkem**. Že ani genetická zátěž, nemohoucnost, narušenost, staroba, hříšnost či socio-kulturní původ anebo cokoli dalšího na tom nic nemění. Pláč každého bychom měli chtít slyšet a každý by nám měl stát „za kus řeči“.

Milé sestry, milí bratři, všichni proto **potřebujeme**, aby našemu srdci byl stále znovu vrácen **sluch i hlas**. **Sluch**, aby se duše otevřela: **Božímu hlasu**, tak mnohotvárnému, a **volání všech našich bratří a sester**, jejich úpěnlivému volání „já jsem také člověk, ne méně než ty anebo ti, které ctíš“. Duše potřebuje i navrácení hlasu, aby dokázala **komunikovat**, s Bohem i ostatními lidmi. Aby nežila jen pro sebe, aby toužila **mluvit**, sdílet se, aby dokázala slovem těšit, tvořit a povzbuzovat, či pravdivě, laskavě a statečně se ozvat, je-li toho potřeba, aby s lidmi sdílela svůj život.

Schopnost **slyšet a komunikovat** je **předpokladem** jakéhokoli skutečného **vztahu**, s Bohem i lidmi. Kéž by byl proto obřad *Effatha* nad námi stále obnovován, kéž by se náš dotkly – tajemně a skutečně – boholidské prsty a slina samotného Pána Ježíše...